

Ο τελευταίος γεωργός (ιστορικό μυθιστόρημα)

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Γιώτα Κριλή

Μέρος δεύτερο Ματωμένες γειτονιές-46

Η Ειρήνη μεγάλωνε χαρούμενη μες στη θαλπωρή των γυναικών. Ήταν εύθυμη και γενναιοδωρη. Σε κάθε πελάτισσα πρόσφερε και μια από τις κούκλες της, την οποία η πελάτισσα άφηνε διακριτικά στο ράφι καθώς έφευγε.

- Εσύ είσαι η ομορφότερη κούκλα, της έλεγαν και κείνη τις κοίταζε με τα γλαρά μεγάλα της μάτια και κουνούσε το κεφάλι με τις όμορφες καστανές μπούκλες.

Ένα πρωινό, η Ερμιόνη είδε τη Νικολέτα και φοβήθηκε. Ήταν σκυθρωπή και τα μάτια της κόκκινα από το κλάμα.

- Τι έπαθες, Νικολέτα; Είναι καλά ο Στέλιος;

- Καλά 'ναι και φεύγει!

- Φεύγει! Πού πάει;

- Στη Θεσσαλονίκη. Θα μεταφέρει εκεί το γραφείο του ο Παπαναστασίου. Τι θ' απογίνω εγώ μόνη μου; Ξέσπασε η Νικολέτα και άρχισε να κλαίει.

- Έλα, τώρα. Δεν είσαι μόνη σου. Μπορεί να τελειώσει ο πόλεμος και να μην πάει. Δεν ξέρουμε τι μπορεί να γίνει από στιγμή σε στιγμή. Πρέπει να είσαι ψύχραιμη. Θ' ανησυχήσει και η Ειρήνη. Έλα, Ειρήνη. Κοίτα τ' όμορφο τριανταφυλλί πανί! Θα φτιάξουμε μια ωραία κούκλα.

*

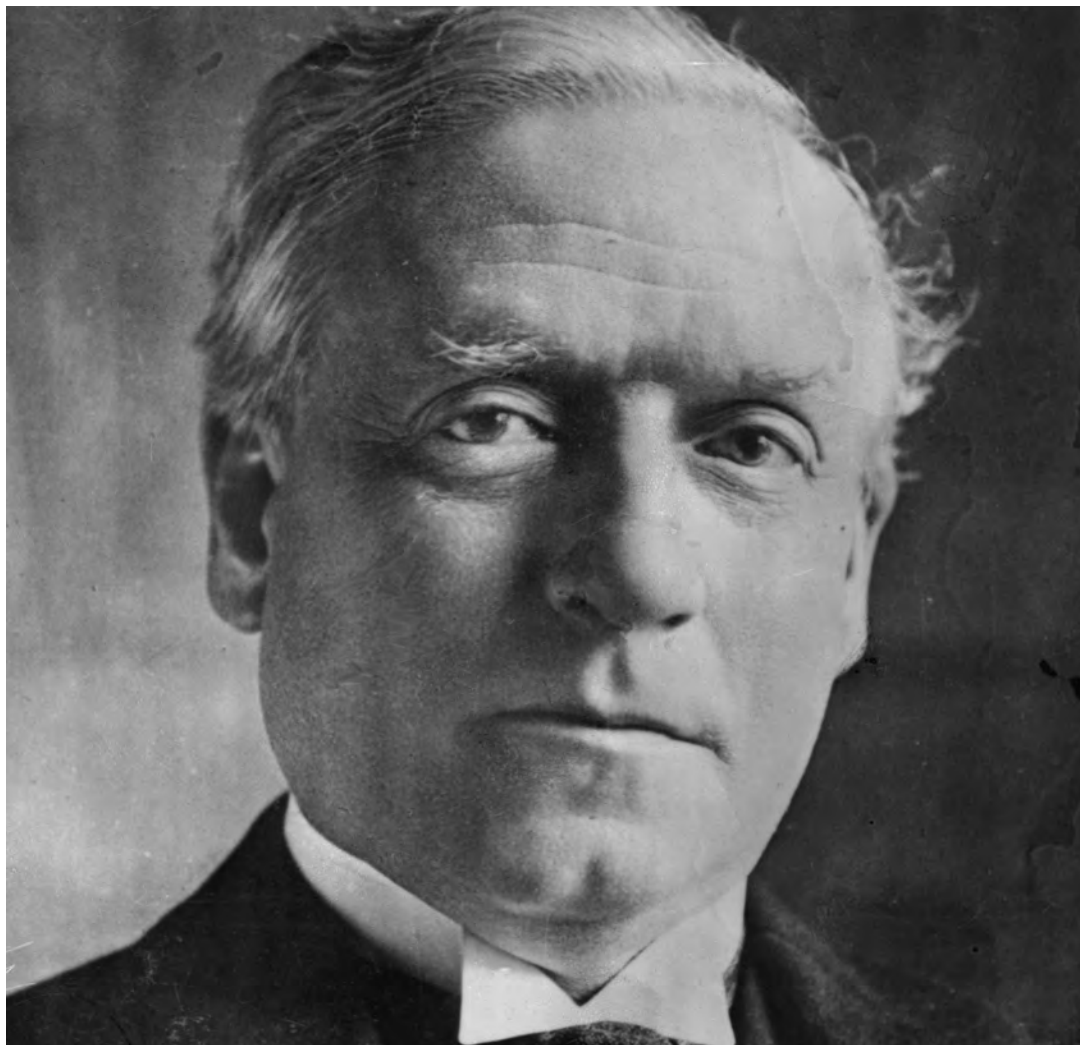
Την Κυριακή μαζεύτηκε, όπως συνήθως, ολόκληρη η παρέα στις Ερμιόνης το σπίτι. Ο Ηρακλής είχε καλέσει και το Μηνά, μολονότι εκείνος είχε υπηρεσία. Η Ειρήνη με τον Διονύση φώναζαν: «Νινί! Πού 'ναι το νινί;» Η γιαγιά η Ασπασία έσκυψε και έθεσε την Ελευθερία στην αγκαλιά της Ειρήνης καθώς την κρατούσε. Έκανε το ίδιο και με το Διονύση. «Νάνι το νινί» είπε η γιαγιά και την πήγε στο δωμάτιο να την κοιμίσει. Πήγαν και κείνα μαζί της και γύρισαν λέγοντας: «Νάνι το νινί!» Έπειτα η Ασπασία τα πήρε από το χέρι και πήγαν να δουν τις κότες.

- Τι μαθαίνουμε, κυρ-δάσκαλε; Φεύγεις για τη Σαλονίκη;

- Τίποτα δεν είναι σίγουρο ακόμη, καπετάνιε. Ο Βενιζέλος θα μεταφέρει στη Θεσσαλονίκη την Προσωρινή Κυβέρνηση που κηρύχτηκε στα Χανιά. Οι Νέες Χώρες έχουν ανάγκη από υπηρεσίες. Πρέπει να λειτουργήσουν τα σχολεία, τα νοσοκομεία και να οργανωθούν τόσες άλλες δομές. Ο ξάδερφός μου ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου θεωρεί καθήκον να μεταφέρουμε εκεί το γραφείο μας ώστε να συμβάλλουμε στις εργασίες της κυβέρνησης και να θεμελιώσουμε ένα δημοκρατικό κράτος. Δεν υπάρχουν άλλες επιλογές.

- Η Νικολέτα κι όλοι μας ανησυχούμε για την ασφάλεια σου, Στέλιο, είπε η Ερμιόνη.

- Κοιτάξτε. Εγώ δεν πηγαίνω να πολεμήσω στο μέτωπο. Η υπηρεσία μου θα 'ναι στα

Herbert Henry Asquith, Μόρλεϊ 1852 – Σάτον Κόρντνεϊ 1928. Βρετανός πολιτικός, πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας (1908–15), κόμης της Οξφόρδης και του Άσκουιθ. Γιος υφαντουργού, αποφοίτησε το 1876 από την Οξφόρδη και τον ίδιο χρόνο πήρε την άδεια για την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος. Αρχικά συνεργάστηκε με τα περιοδικά Spectator και Economist και κατόπιν ασχολήθηκε ενεργά με την πολιτική. Το 1886 εξελέγη Βουλευτής, το 1890 έγινε σύμβουλος της Βασίλισσας και μετά τις εκλογές του 1892 υπουργός των Εσωτερικών στην τελευταία κυβέρνηση του Γλάδστονα. Κατά τον Νοτιοαφρικανικό πόλεμο, που διέσπασε το κόμμα των Φιλελευθέρων, ακολούθησε την ιμπεριαλιστική ομάδα του Ρόζμπερι και πήρε μέρος στην ίδρυση του Φιλελεύθερου Συνδέσμου το 1902. Το 1905 έγινε υπουργός Οικονομικών στη φιλελεύθερη κυβέρνηση του Κάμπελ-Μπάνερμαν και το 1908, μετά την παραίτηση του τελευταίου για λόγους υγείας, έγινε πρωθυπουργός, σε μια περίοδο αναταραχών και μετατροπών. Η μεταρρυθμιστική κοινωνική πολιτική του τον έφερε σε σύγκρουση με τη Βουλή των Λόρδων, που κατάληξε στον περιορισμό των δικαιωμάτων της με την ψήφιση του νομοθετικού διατάγματος του 1911. Το 1915 ηγήθηκε σε κυβέρνηση συνασπισμού, αλλά οι δυσκολίες που παρουσιάστηκαν από τις διαφωνίες τον ανάγκασαν να παραιτηθεί (1916) και να παραχωρήσει την πρωθυπουργία στον Λόιντ Τζορτζ. Το 1924 αποσύρθηκε από την πολιτική και το 1926 από το κόμμα των Φιλελευθέρων εξαιτίας των διαφωνιών του με τον Λόιντ Τζορτζ. Ο Ά., παρότι πίστευε ότι οι γυναίκες πρέπει να απέχουν από την πολιτική, ύστερα από την ενεργό συμμετοχή τους στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, υποστήριξε το 1918 την ψήφιση του νόμου που τους παραχωρούσε το δικαίωμα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι. Έργα του: Γένεση του πολέμου (1923), Πενήντα χρόνια στο Κοινοβούλιο (1926) και Αναμνήσεις και σκέψεις 1852-1927

γραφεία της κυβέρνησης μες στην πόλη.

- Όμως, προχθές τα γερμανικά αεροπλάνα βομβάρδιζαν τη Θεσσαλονίκη, ανέκραξε η Νικολέτα φουσώντας τη μύτη της.

- Υπάρχει βέβαια και η προοπτική για το βασιλιά να βγει από το καβούκι της ουδετερότητας, οπότε θ' αλλάξει η κατάσταση και θα μείνουμε εδώ, πρόσθεσε ο Στέλιος.

- Απ' ό,τι γνωρίζω δεν προβλέπεται κάτι τέτοιο, δήλωσε ο Πέτρος. Άλλωστε οι Αγγλογάλλοι έχουν χάσει τελείως την εμπιστοσύνη τους στον Κωνσταντίνο. Διαπιστώνουν ότι ο εχθρός είναι λεπτομερώς πληροφορημένος για τις κινήσεις των συμμαχικών στρατευμάτων. Νιώθουν να βάλονται από παντού. Από τον γερμανόφιλο τύπο, από τους «επίστρατους», από τους κατασκόπους.

- Έχουν δίκιο. Οι βασιλόφρονες τους θεωρούν εχθρούς.

Παρά ταύτα, ο πρωθυπουργός της Γαλλίας εξήγησε προσωπικά στον Κωνσταντίνο,

μέσω του αδερφού του πρίγκιπα Γεωργίου, ότι όσα μέτρα έχει πάρει η Αντάντ ή όσα απαιτεί έχουν ως μόνο σκοπό την ασφάλεια των στρατευμάτων τους. Ότι οι Δυνάμεις δεν έχουν υστερόβουλες σκέψεις για την δυναστεία και το βασιλέα. Μάλιστα, ο στρατηγός Σαράιγ δήλωσε πρόσφατα ότι: «θεωρεί ως απολύτως ανεπιθύμητον την συνδρομήν του ελληνικού στρατού, εστειρημένου πθικού, απροθύμου προς στρατιωτικήν ενέργειαν και διοικουμένου από γερμανόφιλον επιτελείον, παρά του οποίου πρέπει να αναμένει τις μίαν αντίδρασιν αν όχι προδοσίαν».

- Μηνά, πώς είναι η κατάσταση στην Αρκαδία;

- Χάλια. Δυστυχώς οργιάζει και κει η αντιβενιζελική προπαγάνδα.

- Είναι ξεκάθαρο ότι σαν κράτος βρισκόμαστε σε κρίσιμο αδιέξοδο.

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

Τίποτα δεν είναι σίγουρο ακόμη, καπετάνιε. Ο Βενιζέλος θα μεταφέρει στη Θεσσαλονίκη την Προσωρινή Κυβέρνηση που κηρύχτηκε στα Χανιά. Οι Νέες Χώρες έχουν ανάγκη από υπηρεσίες. Πρέπει να λειτουργήσουν τα σχολεία, τα νοσοκομεία και να οργανωθούν τόσες άλλες δομές.